

**ОТЧЕТЕН ДОКЛАД НА РЕКТОРА
НА НХА ПРОФ. ГЕОРГИ ЯНКОВ
ЗА 2025 ГОДИНА**

Уважаеми преподаватели, студенти и служители,

С изминалата 2025 година изтече първата четвърт от този XXI век. Всички ние усещаме динамиката и предизвикателствата на времето, в което живеем. Светът е тревожен. Вече пета година продължава войната в Европа. Стотици хиляди загинаха и продължават да умират в Украйна, Сирия и Ивицата Газа, от няколко дни и в Иран.

В България отново сме в предизборна ситуация. За осми път за последните 6 години. Сметнато средно годишно, това прави почти един път и половина избори на година. Признавам, че, пишейки сега този годишен доклад, ми беше трудно да си спомня имената и поредността на министрите на образованието и науката, които се завъртяха за този относително кратък период. Отново нямаме бюджет и трябва да се вмести в параметрите на миналогодишния.

Уважаеми колеги,

На фона на гореизброените и още много други вълнения и внезапни ветрове искам да уверя всички вас, че 130-годишният кораб на Академията плава уверено и следва верния курс на развитие.

В моя отчет ще се спра само на най-важните постижения, процеси и дейности, върху които работихме през изминалата година. Тази кратка ретроспекция е необходима, за да анализираме и изтъкнем най-значимите резултати и процеси, определящи състоянието и перспективите пред Академията.

АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ

– В края на 2025 г. беше актуализиран Правилникът на НХА за прилагане на ЗРАС в Република България, съобразно действащата нормативна база, а през януари 2026 г. беше гласуван от АС на НХА.

През 2025 г. НХА отново покрива всички стандарти за хабилитирани и нехабилитирани преподаватели. В институцията преподават 134 преподаватели на основен трудов договор (ОТД) (увеличили са се с 3-ма в сравнение с 2024 г.), като по-голямата част са завършили същото професионално направление, а останалите преподават по общообразователните и специфични дисциплини.

– От тях 73 са хабилитирани (24 професори и 49 доценти, като общо са с 2-ма повече в сравнение с 2024 г.), 22 главни асистенти, 26 асистенти, 6 старши преподаватели и 7 преподаватели.

– Хабилитираните преподаватели са 54,5% от общия състав. През последните години се наблюдава снижаване на дела на хабилитираните, което се дължи и на нормалния процес на подмладяване на състава, като е снижена и средната възраст. Въпреки това, през изминалата година те са се увеличили и това основно се дължи на повече нови доценти.

– Средната възраст на преподавателския състав на ОТД в настоящия момент е спаднала с 1 година и е 50 години.

– През изминалия период са новоназначени 9 асистенти на срочни договори, 1 главен асистент, 2-ма доценти, като са проведени успешни конкурси за 5 главни асистенти, 5 доценти и 1 професор.

– С прекратени договори поради възраст са 3-ма колеги, а преназначени след покани със срочни договори са 8.

– В настоящия момент се провежда конкурс за 1 главен асистент.

– Съотношението *преподаватели на ОТД към студенти* е 134 към 1008 (ФИИ – 432, ФПИД – 430, Филиал Бургас – 123, чужди граждани – 18, подготвителен курс – 5), което е 7,5 студенти на един преподавател. Съотношението на

преподаватели на ОТД към обучаемите студенти е предопределено от „тютюрната“ система, която Академията продължава да поддържа и развива. В третата образователна и научна степен се обучават още над 100 докторанти.

- Катедрите би трябвало да се състоят най-често от 6 до 8 преподаватели на ОТД, които да работят с всеки студент поотделно в присъствието на целия курс.
- Броят на студентите в трите образователни степени за една специалност най-често варира между 40 и 90, като в някои специалности е дори повече, но в други – притеснително по-малко. Продължава тенденцията за намаляване на кандидат-студентите и студентите в някои специалности. Постепенно, но трудно се преодолява и липсата на плавно развитие на преподавателския състав на ОТД, след като през последните години цяла генерация навърши пенсионна възраст, без да е осигурила приемственост от средно поколение катедрени кадри. Новоназначените асистенти на срочни договори не могат да запълнят голямата липса, а често те са и с изтекли срочни договори, като само за 2025 г. това са 7, а за 2024 г. – 4 асистенти.
- В голяма степен нуждата от преподаватели на ОТД се допълва от повечето часове на 146 хонорувани преподаватели, но не само по специфичните и с малка натовареност дисциплини, което не е добра тенденция. Към това трябва да отбележим и безвъзмездната и на добра воля помощ на колеги от други специалности.
- Необходими са мерки по окрупняването на катедрите с трайна липса на студенти в специалностите и магистърските им програми с под 35 студенти и/или преподавателски състав с под 5 преподаватели (минимум 2-ма хабилитирани) с цел тяхното оцеляване като специалности, от които Академията и държавата имат нужда. За подобно окрупняване и подсилване на тези катедри може да се помисли и чрез постепенно прехвърляне на преподаватели от Катедра „Рисуване“, преподаващи в тези специалности. Така катедрите на НХА ще обогатят учебното си съдържание, като формулират обучението по рисуване в посока на спецификата си. Катедра „Рисуване“ е с

голям преподавателски състав, но е притеснителен фактът, че и при нея се наблюдава трайно намаляване на хабилитираните преподаватели. Предвид това, че под нейната специализирана опека не се приемат, обучават и дипломират студенти, а и почти никакви докторанти, то тя може да остане в по-компактен състав, извършвайки методологична дейност в областта на основополагащите общоакадемични дисциплини „Рисуване“, „Анатомия“ и „Перспектива“, а и да инициира появата на програми, основани върху традицията на академичното рисуване, но в симбиоза с нови методи и технологии.

– След известно изоставане при регистрирането на хабилитирани преподаватели с наукометрични данни в регистрите на НАЦИД, ръководството на НХА предприе активни мерки в тази насока с помощта на колеги преподаватели. През тази година те отново нараснаха с около 12 доценти, заедно с 3-ма с променен статус към професор, и днес са общо 48 от 73 хабилитирани преподаватели на ОТД в регистъра на НАЦИД и носещи положителен актив на Академията. Към тях следва да добавим 20 с прекратени трудови договори поради възраст. Или общо 68 с възможност за участие в научни журита. За съжаление, има хабилитирани преподаватели, които са на ОТД, но не изготвят и подават сведения за своите наукометрични данни или не съдействат за тяхното финализиране.

– Трябва да отчетем още една тревожна тенденция. Силно намалява броят на доценти на ОТД, които пристъпват към конкурс за следваща хабилитационна степен „професор“. Призовавам ръководителите на катедри да прегледат и актуализират плановете за прерастване на академичния състав.

Преди да премина към следващия раздел, искам да изразя голямата си благодарност към проф. д-р Николай Младенов за постоянната му работа и отдаденост към Академията. Още детайли за академичния състав може да прочетете в неговия отчет.

УЧЕБНА И НАУЧНА ДЕЙНОСТ, АКРЕДИТАЦИЯ И КАЧЕСТВО НА ОБУЧЕНИЕТО

I – Учебна дейност

– НХА постоянно обогатява учебната дейност и развива научна активност. Тези дейности започват още с кандидат-студентите. В рамките на разширената ни кандидатстудентска кампания са посетени от преподаватели всички специализирани художествени гимназии и са представени отделните специалности. Академията разшири подаването на документи за кандидатстване онлайн и процесът протича изцяло дигитализирано.

– През 2025 г., с решение на Академичния съвет, беше прецизиран времевия период за провеждане на кандидатдокторантските изпити.

– НХА разширява партньорствата с други университети, с което цели обогатяване на образователните програми и развитие на компетентно насочено образование в синхрон със съвременните изисквания към висшето образование.

Подробни данни по факултети и специалности се съдържат в докладите на деканите и в доклада на директора „Образование, проекти и международно сътрудничество“.

II – Рейтингова система

През 2025 г. НХА отново зае първо място в Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство в Рейтинговата система на висшите училища в Република България.

III – Програмна акредитация

Беше изготвена подробна документация, която беше предадена на НАОА през юни 2025 г. Тя включва самооценъчен доклад, подкрепен с голям брой приложения, в които са представени данни в табличен вид, диаграми и схеми. При сравняването на данните от предходната акредитация с тези от текущата се отчита значително израстване на НХА.

IV – Акредитация на докторската програма

В рамките на програмната акредитация НХА изготви и подаде необходимата документация за акредитация на докторската програма. Тя включва отделен

самооценъчен доклад, заедно със съответните допълнителни данни, таблици и съпътстваща информация. Документацията е подадена в същия срок през юни 2025.

V – Развитие на учебните планове и учебните програми

– През 2025 г. беше извършен цялостен мониторинг на учебните програми на всички дисциплини в учебните планове на специалностите в ОКС „бакалавър“ и „магистър“ в НХА.

– Въведената електронна Главна книга автоматизира и улеснява администрирането на учебния процес. Бяха въведени и нови функционалности, които позволяват допълнително автоматизиране на някои задачи.

VI – Достъп до платени бази данни и безплатни бази данни

– НХА продължава участието си в Национална програма на МОН „Стимулиране на публикационната активност в авторитетни международни списания и отворения достъп до научна информация“, осигуряваща свободен достъп до следните бази данни: Web of Science, Scopus, CEEOL, ScienceDirect (януари 2025 г.)

– Продължен е договорът за достъп до EBSCO – една от най-големите платени световни научни бази данни.

– През 2025 г. беше сключен договор и за достъп до JSTOR – друга голяма база данни с научна литература.

– За коректното боравене с библиографски източници се предвиди закупуване на новия стандарт за цитиране БДС ISO 690:2021.

VII — Научна дейност

– Част от активната научна дейност се развива и в онлайн списанието „Изкуство и критика“. Списанието вече изисква авторите да имат ORCID регистрация при подаване на материалите за публикуване. Това прави авторите по-откриваеми в научната литература. От 2025 г. списанието вече има и абонамент за генериране на DOI номера. Това е и важна стъпка към регистрацията на „Изкуство и критика“ в SCOPUS и Web of Science. В редакционния съвет са включени и чуждестранни учени и изследователи. Научното рецензиране на предложените статии се

извършва и от външни за НХА учени. Тези нови елементи в развитието на списанието позволиха то да бъде индексирано в CEEOL и в престижната база данни Index Copernicus.

– За етичното провеждане на научната дейност е продължен абонаментът за антиплагиатския софтуер StrikePlagiarism.

Искам да изкажа своята благодарност на доц. д-р Стефан Белишки за прецизния доклад. В него може да се запознаете в подробности с многобройните научни изяви, материали и публикации на преподавателите за изтеклата 2025 г.

ОБРАЗОВАНИЕ, ПРОЕКТИ И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

I – Международна дейност и Програма „Еразъм+“ – 2025 г.

В рамките на програмата „Еразъм+“ през отчетния период бяха подписани 18 нови междуинституционални споразумения, с което общият брой на активните договори достигна 123. Разширяването на партньорската мрежа обхваща утвърдени европейски институции, както и стратегически партньор извън Европа – Stockton University (САЩ).

Осъществени мобилности през 2025 г.

Изходяща мобилност

45 студенти (обучение и практика)

11 преподаватели (преподаване и обучение)

В рамките на изходящата мобилност през 2025 г. бяха реализирани и 2 краткосрочни съвместни програми (Blended Intensive Programmes – BIP):

BIP – Ars Electronica, Линц, Австрия и BIP – Банска Бистрица, Словакия

Входяща мобилност

18 студенти и 11 преподаватели

Повишен интерес към Програма „Еразъм+“

През 2025 г. се запази възходящата тенденция в интереса към международната мобилност. Броят на кандидатстващите студенти достигна 79 души при 72 през 2024 г. и 56 през 2023 г., като през следващия цикъл (2026 г.) кандидатите са 95.

Спрямо 2023 г. увеличението е с 39 студенти (близо 70% ръст).

Проектна дейност по Програма „Еразъм+“

НХА беше класирана на първо място сред институциите с одобрени дейности и финансиране по КД171 (International Credit Mobility). Проектът предвижда академичен обмен с Китайската художествена академия в Ханджоу.

По Ключова дейност 131 (КА131) НХА реализира проект за европейска мобилност, включително краткосрочни съвместни програми.

Финансови параметри по Програма „Еразъм+“

1. 180 000 EUR по КД171

2. 220 000 EUR по КД131

Общият ресурс от 400 000 EUR потвърждава стабилния административен и проектен капацитет на НХА.

3. Проект по програма Creative Europe – Re:Create Europe – е мащабно кооперационно партньорство с общ бюджет 2 000 000 EUR, реализирано в алианс от 11 европейски академии и културни институции. В рамките на проекта НХА управлява бюджет от 180 000 EUR, предназначен за реализиране на артистични резиденции, международни срещи и дейности, насочени към устойчивостта и социалната ангажираност на изкуството.

Творчески резиденции

– През 2025 г. творческите резиденции в Берлин и Барселона се утвърдиха като най-популярните и устойчиви международни форми за творческа мобилност в рамките на НХА. Те обхващат преподаватели, студенти и докторанти от двата факултета на Академията и се развиват като важен инструмент за интернационализация на художествената дейност.

– През отчетния период ректорът на НХА проф. Георги Янков посрещна в НХА г-жа Бенедикт Алио, генерален директор на Сите интернационал де-з-ар, Париж. В хода на срещата бяха договорени нови възможности, както и промяна в регламента за участие в резиденцията, като беше въведено изискване кандидатстващите да представят проектно предложение.

II – Кандидатстудентска кампания 2025/2026 година

- Кандидатстудентската кампания за учебната 2025/2026 година беше проведена при запазен интерес към обучението в НХА и в условията на динамична демографска среда и засилена конкуренция в сектора на висшето образование.
- Общият брой на кандидатите за ОКС „бакалавър“ и „магистър“ след средно образование през 2025 г. е 390, при 410 през 2023 г. и 454 през 2024 г. Данните показват годишни вариации, но като цяло интересът към бакалавърските програми остава устойчив в рамките на последните години.
- При броя на кандидатите за ОКС „магистър“ след придобита бакалавърска степен се наблюдава положителна тенденция. През 2025 г. кандидатите са 193, при 183 през 2024 г. и 169 през 2023 г. Постепенното нарастване в този сегмент показва засилен интерес към надграждащото образование и професионалната специализация в рамките на Академията.
- Най-висок интерес през 2025 г. се отчита към специалностите „Книга, илюстрация, печатна графика“, „Плакат и визуална комуникация“, „Индустриален дизайн“, „Моден дизайн“, „Живопис“ и „Реставрация“, което потвърждава устойчивото търсене както на традиционните художествени направления, така и на дизайнерските специалности.
- Следва да се отчете и нарастващата конкуренция както от чуждестранни висши училища, така и от български университети, които в последните години въвеждат по-облекчени и опростени модели на прием.
- НХА продължава да отстоява конкурсния характер на приема като гаранция за качеството на обучението.

Образователен произход на бакалаврите

- Анализът на приетите студенти в ОКС „бакалавър“ показва, че основният входящ поток към НХА продължава да идва от специализираните художествени гимназии, което потвърждава устойчивата приемственост между средното художествено образование и Академията. Наред с това нараства интересът и на

кандидати от общообразователни и професионални гимназии. Настоящата картина на приема очертава необходимостта от двупосочна кандидатстудентска стратегия.

Образователен произход на магистрите

– Анализът на образователния произход на приетите магистри показва, че приблизително една трета от тях (около 32%) са завършили бакалавърската си степен в НХА. Останалите студенти идват от други висши училища, сред които се открояват НБУ, СУ „Св. Климент Охридски“, УНСС, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, както и отделни кандидати от други институции. Тези данни показват, че магистърските програми на НХА не функционират единствено като вътрешно продължение на бакалавърското обучение, а имат способност да привличат кандидати от различни образователни среди.

– Разширяването на чуждоезиковите и съвместните магистърски програми, както и развитието на интердисциплинарни направления се разглеждат като инструмент както за увеличаване на външния прием, така и за повишаване на интереса на завършващите бакалаври към продължаване на обучението им в Академията.

III – Институционална и програмна акредитация

Тази част от отчета на директора „Образование, проекти и международно сътрудничество“ беше вече отбелязана по-горе в отчета на зам.-ректора по учебната и научна дейност, акредитация и качество на обучение. Но искам да спра вашето внимание на няколко важни извода по темата, направени в доклада на г-жа Свилена Челебийска-Матеева:

– В процеса на подготовка на документацията се открие необходимостта от структурирано и ежегодно събиране и архивиране на данни, особено по отношение на публикационната активност, участията в научни форуми, изследователските проекти и художественотворческите изяви на академичния състав и докторантите. Практиката показва, че подобна информация следва да се акумулира системно през годините, а не да се структурира еднократно в

рамките на акредитационен цикъл. В тази връзка се очертава необходимостта от въвеждане на вътрешна система за ежегоден мониторинг и отчетност на научната и художественотворческата дейност, която да осигури:

1. Регулярност и проследимост на публикационната активност;
2. По-ясна картина на научната продукция по катедри и направления;
3. По-добра подготовка за бъдещи акредитационни процедури;
4. Повишаване на институционалната видимост и рейтинговите показатели.

Искам да обърна внимание на някои от анализите, направени в отчета на директора „Образование, проекти и международно сътрудничество“ относно:

IV – Позициониране на НХА в Рейтинговата система на висшите училища в България

– Въпреки доброто цялостно позициониране, анализът показва необходимост от по-системна работа по показателите, свързани с научната продукция и публикационната дейност. Работата по акредитационната документация ясно очерта нуждата от ежегодно структурирано събиране и архивиране на данни за:

1. Публикации в научни издания;
2. Участия в научни форуми;
3. Художественотворчески прояви с международен обхват;
4. Научноизследователски проекти.

Подобряването на този сегмент ще има пряко отражение както върху рейтинговите показатели, така и върху институционалната видимост.

– Престиж и реализация

НХА запазва високи стойности по показателите, свързани с реализацията на завършилите и оценката от страна на работодателите. Това потвърждава професионалната разпознаваемост на дипломата на Академията и стабилната ѝ позиция в културния и творческия сектор. Същевременно показателите за вътрешно възприятие и престиж сред академичната общност предполагат необходимост от по-активна комуникация – престижът сред студентите и преподавателите на НХА е по-нисък (29,9% срещу 42,51% при НБУ)!

Благодаря на г-жа Матеева за подробния отчет. Анализите в него са важни и трябва да обсъдим и предприемем в бързи срокове конкретни мерки и действия по тях.

ХУДОЖЕСТВЕНОТВОРЧЕСКА И ИЗЛОЖБЕНА ДЕЙНОСТ, МУЗЕЙНА СБИРКА, КАРИЕРЕН ЦЕНТЪР

Изминалата 2025 година беше динамична, активна и наситена с културни събития и изяви. Успешно се реализираха тридесет и пет проекта по научната и художественотворческата дейност, а в галерия „Академия“, освен изложбите (над седемнадесет на брой), се организираха представяния на издания, събития на културни институти, празнични церемонии за удостояване с почетното званието „Доктор хонорис кауза“. В пространствата на галерия „Тераса“ и галерия „Ателие“ бяха реализирани над 15 изложби, а в галерии извън НХА академичните изложби са над 40.

I – НХТД

Програмата за финансиране на проекти за присъщата на НХА научна и художественотворческа дейност стартира и приключи в определените за това срокове. В обявената кампания за подаване на предложения, отново постъпилите проекти и исканото финансиране бяха повече, отколкото отпуснатия държавен бюджет за тази дейност. От първоначалните 42 проекта бяха одобрени 35 с редуцирани суми и обща стойност 145 000 лева.

Общоакадемични проекти:

За 2025 година са реализирани 7 проекта. Всички те са важни и интересни и предизвикаха огромен интерес не само в академичните среди, но и сред широката културна общественост.

Искам да благодаря на всички екипи, работили за тяхната изключително успешна реализация и представяне.

Искам да обърна внимание на всички ви, че успяхме да възстановим документален филм за Художествената академия по случай нейната 45-

годишнина. С реставрирането и озвучаването на този филм от 1941 г. НХА има ценен документ и артефакт за времето в Академията и за някои от емблематичните личности в нея. Наред с това бяха създадени и нови филми от поредицата „Доайените на НХА“.

Международни проекти:

През 2025 г. се реализираха 8 международни проекта – 3 проекта в България и 5 проекта в Австрия, Люксембург, Полша, Италия и със Северна Македония.

Общокатедрени и катедрени проекти:

Общият брой на тези проекти, осъществени през миналата година, е 14. Трябва да поздравим ръководителите на катедри за интересните и полезни изложби, издания и творчески работилници, които НХА представи през изминалата година със средства по НХДТ, както и да подканим други катедри да преодолеят своята плахост и инерция и да участват по-активно в научната и художествената дейност на Академията.

Индивидуални проекти:

Поздравления за проф. д.изк. Петер Цанев, доц. д-р Светлин Баледров, проф. д-р Кристина Борисова и др., които миналата година реализираха индивидуалните си проекти.

II – Изложбена дейност

– 2025 година беше активна и наситена с изложби в галерия „Академия“, галерия „Тераса“, галерия „Ателие“, изложби в градски художествени галерии в страната, частни галерии и пространства за съвременно изкуство.

В отчета на проф. д-р Здравка Василева и доц. д-р Васил Колев можете да прочете в детайли, като съм сигурен, че ще изпитате чувство на гордост и удовлетворение. Те са много, разнообразни и значими. С увереност можем да заявим своята водеща роля в културния живот на България.

– С третото издание на проекта „Дипломираните“ НХА дава на своите възпитаници кураж и успешен старт на артистичната сцена.

III – Музейна сбирка

IV – Кариерен център

С дейностите, свързани с Музейната сбирка и Кариерния център на НХА, също може да се запознаете в приложението.

РЕКЛАМНО-ИНФОРМАЦИОННА, ИЗДАТЕЛСКА И БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

I. Рекламно-информационна дейност

– Обемна, многопосочна и притисната от календара на събитията беше рекламno-информационна дейност за 2025. В изчерпателния си доклад проф. д-р Николай Младенов и неговия екип изброяват над 50 отделни прояви на Академията, за които се създадоха цялостни визуални концепции, предхождащи и съпътстващи тяхното представяне. Дейността на Рекламно-информационния и издателски център покори целия спектър от комуникационни носители и канали – плакати, банери, фасадни мрежи, поздравителни картички, грамоти, сайт (новини, карусели, банери, клипове), фейсбук и инстаграм визии за празници, дейности и събития, филми и др.

– Със създаването на юбилейно лого стартира и поредицата от събития по случай 130-годишнината на НХА.

II – Издателска дейност (редакция, превод, коректура, дизайн, интернет публикации, предпечат и печат)

– Активната си работа продължиха Издателският съвет към АС на НХА и Редакционната колегия на списание „Изкуство и критика“. Ще спомена само някои от по-значимите издания, подготвени и/или излезли от печат през 2025 г.: „Тридесет и три години катедра Метал в НХА“ и изданията от Музейната сбирка на НХА: „Колекция „Стефан Кънчев“; „Една непозната колекция. Творби от резиденцията на Вълко Червенков“; „Академията в Княжество и Царство България. Първото училище по художество и покровителството на монарсите“. „50 години специалност „Реставрация“, „Транстемпорална естетика“, „Алманах на Катедра „Плакат и визуална комуникация“, „10 години магистърска програма

„Калиграфия“, електронно списание „Изкуство и критика“, НХА: Том 6 / Брой 1 / Година 2025 и Том 6 / Брой 2 / Година 2025 (бълг. ез.) и др.

– В началото на 2026 г. беше сключен договор с фирма за разпространение на изданията на НХА.

III – Библиотечна дейност

– През изминалата година бяха закупени 25 нови книги за фонда.

– Дарените и получени по книгообмен са общо 698 библиотечни материала.

– За ползване в учебния процес и съхранение в библиотеката на Филиал Бургас бяха изпратени 212 издания от Библиотеката, с прилежащи приемно-предавателни протоколи.

– Извършва се книгообмен с други университетски библиотеки, на които предоставяме издания на НХА и получаваме техни публикации.

– Всеки вторник е отворен филиалът на Библиотеката в сградата на Факултета за приложни изкуства и дизайн на бул. „Цариградско шосе“. Има 1 компютърна работна станция, предназначена за работа с електронния каталог.

ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА

– Отдел „Връзки с обществеността“ има едновременно най-видимата и невидима роля във функционирането на институцията. Г-жа Димитрина Спасова и нейният екип изброяват в своя доклад огромното количество извършена работа по комуникация, организация и популяризиране на дейности, събития, инициативи, проекти и изложби, създадени от НХА и нейните структурни звена.

Всъщност, зад успешната реализация на всички събития, посочени в по-горните раздели на този отчетен доклад, стои сянката на този отдел. Много ценен е ентузиазмът на Димитрина Спасова и Явор Кондов, които дават свежи и оригинални предложения и идеи, свързани с издигането и затвърждаването на положителния имидж и престиж на НХА.

ОТЧЕТНИ ДОКЛАДИ НА ДЕКАНИТЕ НА ФИИ И ФПИД И ДИРЕКТОРА НА ФИЛИАЛ БУРГАС

Уважаеми преподаватели, студенти и служители,

Едни от най-важните годишни отчети на всяко висше училище са тези на деканите и катедрените ръководители, а във вече осемгодишната ни най-нова история към тях трябва да прибавим и този на директора на Филиала. С тези доклади всички от вас имате възможност да се запознаете неотдавна от заседанията на Факултетните съвети, а след това и на общите събрания на факултетите. В голяма степен обобщената от деканите и директора информация се припокрива с вече представената по-горе такава в този отчет. Това, което смятам за полезно, е да ви представя в съвсем кратък вид съотношението на кандидати и приети студенти в двата факултета (тези от Филиал Бургас са прибавени към бройките на съответните факултети) за учебната 2025/2026 година:

ФИИ – бакалаври: кандидати 223, приети 111 студенти

ФПИД – бакалаври: кандидати 204, приети 90 студенти

Това е много положителен резултат за НХА.

Но детайлният преглед в таблиците, изготвени от деканатите, показва, че има катедри с недостатъчен брой кандидати. Общият брой студенти се компенсира с увеличен прием в катедри, към които има интерес, по-голям от средния.

ФИИ – магистри: кандидати 128, приети 90 студенти

ФПИД – магистри: кандидати 57, приети 48 студенти

Отново положителен резултат. И отново, в по-задълбочения анализ може да се отчете една важна негативна тенденция – има магистърски програми с трайно слаб, а някои и с никакъв интерес към тях. Необходим е анализ в съответните катедри, които да излязат с предложения за актуализация на своите магистърски програми.

Необходимостта от осъвременяване в това ниво на висшето образование в НХА рефлектира още по-ясно в представените данни за образователната и научна степен „доктор“.

ФИИ – докторанти: заявени 16; кандидати 32, зачислени 18

ФПИД – докторанти: заявени 13; кандидати 13, зачислени 11

Общият брой на заявените места е изпълнен, но в седем катедри от ФПИД няма зачислени докторанти.

Уважаеми колеги,

Към полезните и обстойни доклади на доц. д-р Регина Далкалъчева, проф. д-р Арсен Минков и проф. Светозар Бенчев са добавени и всички доклади на ръководителите на катедри и всеки от вас може да се запознае с тях.

АДМИНИСТРАТИВНА, СТОПАНСКА,

ПРАВНА ДЕЙНОСТ И ИТ ИНФРАСТРУКТУРА

I – Административна и стопанска дейност

– През 2025 г. приключи изпълнението на проекта за обновяване на студентското общежитие бл. 28 на НХА.

– През 2025 г. започнаха и ремонтните дейности по безвъзмездно предоставената ни от Областния управител на Бургаска област нова база за Филиала на ул. „Филип Кутев“ 13 в гр. Бургас. Беше ремонтиран покривът, монтирана беше мултисплит система за отопление и охлаждане, ремонтирани са ел. инсталацията и санитарните помещения.

– През 2025 г. НХА подписа нов 10-годишен договор за използване на базата в гр. Ахтопол.

– Започна изпълнението на проект BGTR0200057 – „Туризм чрез култура – нашето общо бъдеще“ По този проект през 2026 г. трябва да приключат дейностите и да бъде обзаведена и оборудвана Графичната база в Бургас.

– Започна реализирането на проекта „Разширение и реконструкция (преустройство, пристрояване и надстрояване на съществуваща сграда с

идентификатор 68134.405.114.1 на НХА – ЕТАП II“. Срокът за изпълнение на дейностите и въвеждането в експлоатация на Северната сграда, след прекъсването за археологически проучвания, е 11 февруари 2028 г.

– НХА кандидатства по Програма „Развитие на човешките ресурси“. По проекта бяха назначени 3 работници във Филиала в Бургас и 1 работник в София, за които трудовите възнаграждения са изцяло поети от бюджета на проекта.

– През 2025 г. НХА кандидатства и по Програма „Условия на труд“. Беше спечелен проект на стойност 100 000 лева.

– В края на 2025 г. беше одобрено и проектното предложение на НХА по Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“, процедура BG16FFPR003-1.001 „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 10-те градски общини – основни центрове на растеж“. Проектът е в размер на 3 845 288,90 лв.

– След решение на Академичния съвет НХА подготви за кандидатстване проект по Програма „Красива България“ – „Обновяване на вътрешни пространства в сграда на Националната художествена академия на адрес бул. „Цариградско шосе“. Проектът е подаден и ако бъде одобрен, ще се реализира през 2026 г.

II – Правна дейност

– Обща рамка

За проверка относно законосъобразността по направление „Правно обслужване, юридически и организационно-технически консултации“ са преминавали за съгласуване всички граждански договори с юридически лица и физически лица за възлагане на външни услуги, включително и договори за дарение и рамкови споразумения. През целия период е осъществявано тясно сътрудничество с Отдел „Човешки ресурси“, като са съгласувани и проверявани за законосъобразност всички трудови договори, допълнителни споразумения и процедури по реда на Кодекса на труда.

– Специфични дейности

През отчетния период е преработен, съгласуван и подписан нов Колективен трудов договор със срок на действие една година.

На цялостна ревизия е подложен Правилникът на НХА за прилагане на ЗРАС в Република България, като са нанесени съществени изменения в регулаторните текстове.

Приети са промени и в Вътрешните правила за работната заплата и Правилата за вътрешния трудов ред.

В случаите на необходимост е оказвано съдействие на Научния съвет при НХА относно провеждането на процедури по реда на Закона за развитие на академичния състав.

В случаите на необходимост е оказвано съдействие на председателя на Общото събрание на НХА за свикване на същото.

В законоустановените срокове са обработвани всички постъпили заявления за достъп до обществена информация, като на заинтересованите лица е предоставяна информация в обем съгласно Закона за достъп до обществена информация.

III – IT инфраструктура

От всички извършени дейности през 2025 г. за подобряване и поддържане на IT инфраструктурата, искам да спомена само няколко:

- Доставка на офис оборудване и компютърна техника и периферия по ЗОП с финансиране от МОН в размер на 320 000 лв.;
- Подмяна и конфигуриране на работни станции и периферия за осигуряване основните дейности на НХА;
- Доставка и конфигуриране на оборудване във връзка с новосъздадената Магистърска програма „Фотография“ във Филиал Бургас;
- Осигуряване на условия за актуализиране/добавяне на нови функционалности на АУИС на новата хардуерна платформа. Активиране на Електронна главна книга и въвеждане на КЕП за подписване на изпитните протоколи;
- Осигуряване на оборудване и въвеждане в експлоатация на платформа за инвентаризация на активите на НХА.

В доклада на главния секретар на НХА г-жа Йорданка Ананиева и нейния екип може да се запознаете в подробности с многото завършени, започнати и в процес на изпълнение дейности по поддръжка и модернизиране на условията на образование и творчество в Академията.

ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ

I. Приходна част

Изпълнението на приходната част на бюджета на НХА е изключително стабилно, като събраните приходи са на обща стойност 2 345 853 лв.

II. Разходна част

Разходите на Академията са сегмент от дейността ѝ, който се следи изключително стриктно от ръководството. Разходването на средствата се извършва единствено след одобрение на лицата, отговорни за изразходването на средствата, съгласно СФУК. Това води след себе си постоянна, стриктна, целенасочена и законосъобразна политика за разходите. Както през предходните няколко отчетни периода, така и през този реално изразходените средства не надвишават заложените в началото на годината. Това е показател за стабилност, прецизност и отговорност от страна на ръководството при управлението на финансите на Академията, което е доказано през последните години.

В отчета на г-жа Вероника Цветкова и нейния екип има таблица, чрез която може да се запознаете по позиции какво е разпределението на разходите. Основните работни заплати на преподаватели и администрация бяха увеличени през м. април 2025 г., считано от 01.01.2025 г., като увеличението при администрацията беше в размер на 15%. Преподавателските заплати към 31.12.2025 г., отнесени към 31.12.2024 г., имат ръст в размер средно на 11,75 на сто.

Длъжност	Основна заплата към 31.12.2024 г.	Основна заплата към 31.12.2025 г.	Увеличение в проценти
Професор	3116	3700	18,80%
Доцент	2916	3300	13,20%
Главен асистент	2716	3000	10,50%
Асистент	2516	2780	10,50%
Старши преподавател	2300	2500	8,70%
Преподавател	2170	2370	8,80%

През годината се изплати еднократно допълнително материално стимулиране към заплатите на всички преподаватели и служители за м. декември 2025 г. в размер на една брутна работна заплата (основна заплата + клас прослужено време).

III. Трансфери и субсидия

– Първоначалната субсидията за 2025 г., одобрена с ПМС, беше в размер на 15 460 000 лв., от които 13 716 619 лв. за издръжка, 154 569 лв. средства за НХТД, 1 434 134 лв. – средства за стипендии, 115 000 лв. – средства за студентски общежития и 39 678 лв. – средства за капиталови разходи. Годишната субсидия на НХА беше коригирана от Министерството на образованието и науката няколко пъти през годината:

12.05.2025 г. Намаление поради неизпълнение на прием: -308 921 лв.

12.05.2025 г. Увеличение за капиталови разходи: 6 400 000 лв.

03.07.2025 г. Увеличение за спорт и туристическа дейност: 9 470 лв.

12.05.2025 г. Увеличение за кап. разходи за ремонт на общежитие: 1 081 072 лв.

30.10.2025 г. Увеличение за кап. разходи за ремонт на общежитие: 253 392 лв.

08.12.2025 г. Увеличение за кап. разходи за ремонт на общежитие: 110 911 лв.

19.12.2025 г. Увеличение за капиталови разходи: 320 000 лв.

- След всички корекции, субсидията е в размер на 23 325 924 лв.
- През 2025 г. получените от НХА трансфери за капиталови разходи са на обща стойност 8 165 375 лв. От тях 6 400 000 лв. са целеви за реконструкция на Северната сграда на ул. „Оборище“. Общото финансиране, отпуснато за реконструкцията, възлиза на 19 400 000 лв.
- Тази година бяха възстановени от МОН инвестираните собствени средства в ремонта на Студентско общежитие бл. 28, гр. София в размер на 1 445 375 лв. Общо вложените средства в ремонта на бл. 28 са в размер на 2 019 409 лв.
- МОН отпусна на НХА през 2025 г. целево 320 000 лв. за частично покриване на разходите за закупуване на термопомпи за отопление и охлаждане на сградите на ул. „Шипка“ № 1 – Червена сграда и НУК.
- Община Бургас финансира дейността на НХА по няколко направления:
 1. По проект „Мода в Бургас 2025“ – 3500 лв.;
 2. Оборудване на нова лаборатория по фотография във Филиал Бургас – 45 000 лв.;
 3. Подпомагане дейността на НХА – 40 000 лв.;
 4. Общинска програма „Успешни студенти“ 2025 – 600 лв.;
 5. Програма за подкрепа на международни, национални и регионални научни събития – майсторски класове и научноприложни проекти – 3000 лв.Общо финансиране от община Бургас през 2025 г. в размера на 92 100 лв.
- През годината НХА участва в различни проекти към Фонд „Култура“, СО – Отдел „Култура“, БАН – проект ИНФРАМАТ. Всички тези проекти подпомагат финансово реализирането им. В голяма част от проектите има и собствено финансиране от бюджета на НХА.
- НХА има сключени договори по проект „Еразъм+“. През годината приключиха и бяха отчетени успешно 2 проекта и получихме авансово плащане в размер на 461 339 лв.
- През 2025 г. НХА сключи договор с Министерството на регионалното развитие и благоустройството за трансгранично сътрудничество с Република Турция на стойност 1 927 844 лв. По договора ще се обнови Графичната база в Бургас,

използвана за нуждите на обучителния процес във Филиал Бургас. Бяха получени авансово по този договор 192 784 лв. и преведени на Дирекция „Култура“ на Община Одрин 85 152 лв.

IV. Наличности

– В края на календарната 2025 година НХА разполага със следните наличности:

Лева сметка – 9 714 247 лв.

Еврова сметка – 11 596 318 лв.

Депозитна сметка – 172 003 лв.

– Изброените дотук данни в отчета на главния счетоводител са доказателство за правилната финансовата политика на ръководството и за поредна година се гарантира сигурността на преподаватели и служители, както и материалното обезпечаване на учебния процес. И през 2025 г. продължава подобряването на качеството на обучение и бъдещото развитие на НХА.

ЕТИЧНА КОМИСИЯ КЪМ АС НА НХА

– За периода на календарната 2025 година Етичната комисия към АС на НХА проведе 2 заседания и представи 2 становища по постъпили искания за преглед на казуси.

В резюме, Етичната комисия към АС на НХА взе следните решения:

1. По заявлението на докторант XXXXXXXX считаме, че няма доказателства за нарушения в академичната коректност в процеса на комуникация и оценка на дисертационния ѝ труд и приема взетото решение на Катедрения съвет на Катедра „Изкуствознание“ за отчисляване без право на защита.

2. По заявлението на студент от I курс, МП „Стенопис“, XXXXXXXX, становището на ЕК е, че е налице нарушение на морални и етични норми, валидни за студенти, преподаватели и служители на НХА. Въпреки проблемите с недостига на модели, наличието на които е задължителна част от процеса на обучение в Академията, препоръчваме да не се канят на граждански или други трудови договори.

Уважаеми колеги,

Преди да премина към последната част, включена в моя доклад, искам да ви припомня за нашето решение – за сметка на НХА да се предлагат специализирани консултации с психотерапевт. За 2025 г. са се провеждали средно по 30 индивидуални сеанса на месец. Намирам тази наша инициатива за много правилна и навременна.

СТУДЕНТСКИ СЪВЕТ

Част от по-важните дейности, извършени от членовете на СС за периода, може да видите в техния отчетен доклад.

От името на ръководството и лично от мое име искам да благодаря на досегашното студентско ръководство с председател Ирина Славова.

Конструктивният диалог, който имавме досега със СС, ни дава увереност и оптимизъм за нови положителни инициативи, които да допълват творчески и емоционално тяхното време в Академията.

Искам да пожелаая на добър час на новото ръководство с председател Естер Брижинская!

В края на доклада си, който, повтарям, обхваща само малка част от извършените дейности през тази година, искам да изкажа огромната си признателност към заместник-ректорите, деканите, директора на Филиала, и на техните заместници, на главния секретар и главния счетоводител, на директор образование, проекти и международно сътрудничество, на ръководителите на катедри, отдели и звена, на ръководителя на „Връзки с обществеността“ и на всички експерти, служители и студенти, с които работим за успеха на Академията!

Скъпи колеги,

Благодарение на вашите професионализъм, ентузиазъм и всеотдайност днес високо можем да изречем: „Да живее Академията!“ Благодаря за вниманието!